

BURO WAALBRUG
T.a.v. dhr. J. Langbroek
Schoenaker 10
6641 SZ Beuningen

Datum 15 november 2021
Kenmerk BE/2020/433/r
Uw kenmerk Email d.d. 21 oktober 2021
Auteur(s) ir. ing. D. de Boer
Collegiale toets ir. ing. K.J. Rebergen

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg
t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl
KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Quickscan Wet natuurbescherming Hoge Woerd te Ewijk

Aan de Hoge Woerd te Ewijk zijn agrarische percelen gesitueerd. De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van diverse huizenblokken, de realisatie van een weg en inrichting met groenstructuren. Tevens worden de bestaande watergangen verbreed. Ten behoeve van de realisatie van een weg worden mogelijk enkele bomen verwijderd (circa 6 stuks). Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ontwikkeling en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggend ecologisch oriënterend onderzoek is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van de planlocatie voor deze soorten in kaart gebracht. Tevens is de ligging van het gebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden en beschermde structuren in kaart gebracht en eventuele effecten beoordeeld.

Buro Waalbrug begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en deze vervolgens te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en het geldende bestemmingsplan.

Onderzoeksdoelen

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (art. 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied en Beschermingszone natte landnatuur?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming te worden genomen, en zo ja, welke?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Hoge Woerd te Ewijk (figuur 1). De planlocatie bestaat hoofdzakelijk uit weilanden. Een deel van de weilanden werd ten tijde van het veldbezoek begraasd door koeien. Tussen de agrarische percelen zijn sloten gesitueerd. Aan de randen van de planlocatie zijn groenstructuren (bomen en struweel) aanwezig, maar deze blijven binnen de beoogde ontwikkeling behouden. Slechts enkele vrijstaande bomen (circa 6) zullen mogelijk gekapt worden. In figuur 2 en bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door vrijstaande huizen en agrarische percelen. Op Circa 1 km ligt de 'Plas van Melssen'. De planlocatie bevindt zich op een afstand van circa 2,2 km van de Waal. Op circa 1,4 km ligt de A50 en op circa 700 m de A73.

Figuur 1 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Hoge Woerd te Ewijk (bron kaartmateriaal: arcgis.com).

Figuur 2 Fotografische indruk van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Functieverandering en werkzaamheden

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van diverse huizenblokken, de realisatie van een weg en inrichting met groenstructuren. Tevens worden de bestaande watergangen verbreed. Ten behoeve van de realisatie van een weg worden mogelijk enkele bomen verwijderd (circa 6 stuks). Ten behoeve van de ontwikkeling dient de functie van het perceel te wijzigen. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- bomenkap: mogelijk kap van enkele bomen ten behoeve van de realisatie van een weg;
- verbreden van sloten: graaf- en dempwerkzaamheden;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden waaronder de aanleg van een weg en inrichting met groenstructuren.

Figuur 3 Visuele representatie van de beoogde situatie. Eén van de te realiseren huizenblokken ontbreekt in deze visualisatie (bron: Buro Waalbrug).

Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Op basis van dit veldbezoek wordt een inschatting gemaakt omtrent de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 5 november 2021 en is uitgevoerd door ir. ing. D. de Boer. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 7/8 bewolkt, 12° Celsius en windkracht 1-2 (Bft).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). In NDFF wordt normaliter hierbij een straal van 2 km aangehouden rondom de planlocatie. Afhankelijk van het karakter en ligging van de planlocatie kan een afwijkende afstand aangehouden worden. Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zijn drie voormalige wetten; de Flora- en faunawet samen met de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998, vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Bevoegdheden zijn met het ingaan van deze wet overgedragen van het rijk naar de provincie.

Algemene zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (art. 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

(a) Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: *Vogelrichtlijnsoorten* (art. 3.1), *Habitatrichtlijnsoorten* (art. 3.5) en *Andere soorten* (art. 3.10). Hierin worden ook rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij negatieve effecten op soorten in de specifieke soortenbescherming geldt een ontheffingsplicht.

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of vaste rustplaatsen voor bepaalde soorten.

In de Omgevingsverordening van Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

(b) Gebiedsbescherming (landelijk beleid)

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming genieten. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden en de provinciaal beschermde gebieden. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

Natura 2000-gebieden

Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist. Met de Voortoets wordt bepaald of de plannen mogelijk negatieve effecten hebben op de doelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden dient een vergunning voorhanden te zijn.

(b) Gebiedsbescherming (provinciaal beleid)

Onderstaande teksten zijn gebaseerd op de meest recente versie van de Omgevingsverordening.

Gelders Natuurnetwerk

Binnen het Gelders Natuurnetwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt die de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het natuurnetwerk aantasten. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn. Bij aantasting van de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang geldt een compensatieplicht.

Groene Ontwikkelingszone

Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe grootschalige activiteiten mogelijk maakt die de kernkwaliteiten significant aantasten. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn. Bij aantasting van de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang geldt een compensatieplicht. Kleinschalige ontwikkelingen zijn mogelijk als deze er toe leiden dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt.

Weidevogelgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op weidevogelgebied laat de realisatie van een nieuwe windturbine of nieuw zonnenveld niet toe. Een andere nieuwe activiteit of ontwikkeling is enkel toegestaan als deze geen nadelige gevolgen heeft voor de functie als broedgebied voor weidevogels.

Ganzenrustgebied

Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een ganzenrustgebied laat een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt, en na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende ganzenrustgebied overblijft. Als door een activiteit het betreffende rustgebied kleiner wordt dan 500 hectare, kan deze activiteit alleen doorgaan als aansluitend voldoende hectare aan het betreffende ganzenrustgebied wordt toegevoegd.

Beschermingszone natte landnatuur

Natte landnatuur is natuur die direct afhankelijk is van de grondwatersituatie ter plaatse. Een bestemmingsplan voor gronden gelegen in een beschermingszone natte landnatuur maakt geen functies mogelijk die significant nadelige effecten kunnen hebben op de instandhouding van de natte landnatuur. Uitzonderingen hierop betreffen ruimtelijke ontwikkelingen met een groot openbaar belang waarbij er geen reële alternatieven zijn.

(c) Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveeld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de door gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, niet ouder dan twintig jaar;

- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) éénrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Beoordeling (a) soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan voor het voorkomen van soorten is, en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ontwikkeling. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime '*Andere soorten*') geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie *soortenbescherming*). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. soorten waarvoor een ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Planten

Binnen een straal van 2 km van de planlocatie is het voorkomen van de volgende beschermde plant bekend: kluwenklokje (NDFF 2011-2021). Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde planten en/of sporen hiervan aangetroffen.

Het kluwenklokje groeit op zonnige, vochtige, voedselrijke, kalk- en humushoudende grond. Voorbeelden van groeiplaatsen zijn bermen, kalkgraslanden, rivierdijken, zandig ruggen in uiterwaarden, bosranden, struwelen en soms in lichte bossen. De biotoopvoorkeur betreft kalkgraslanden. De planlocatie betreft geen kalkgrasland, en voldoet daarmee niet aan de biotoopvoorkeur van kluwenklokje. De planlocatie betreft hoofdzakelijk agrarische weilanden welke voornamelijk begroeid zijn met grassen. Van de juiste groeiomstandigheden voor kluwenklokje is geen sprake. Derhalve is het uitgesloten dat de planlocatie een groeiplaats van kluwenklokje betreft.

Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van inheemse of aangeplante planten zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: akkerdistel, gewone berenklauw, gewone braam, grote brandnetel, lidrus, riet, ridderzuring, wilg, zwarte els. Wegens het ontbreken van bebouwing is het voorkomen van muurvegetatie op voorhand uitgesloten.

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Beschermde planten stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun milieu, zoals kalkhoudende, stikstofarme of vochtige groeiplaatsen. Gelet op de functie, ligging en het gebruik van het perceel in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde planten kunnen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van de volgende zoogdieren: bever, bosmuis, bruine rat, bunzing, das, egel, haas, huismuis, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rode eekhoorn, rosse woelmuis, steenmarter, veldmuis, vos en woelrat (NDFF 2011-2021). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en dat er geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, bunzing, das, rode eekhoorn en steenmarter. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren.

De bever komt voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. Houtige structuren op de oever is een vereiste. De planlocatie beschikt over diverse watergangen (kavelsloten). Enkel ten zuiden van de planlocatie bevinden zich houtige structuren (c.q. enkele oude wilgen) langs de sloten. Bij deze bomen zijn geen sporen, zoals knaagsporen, van de bever waargenomen.

Wegens het ontbreken van voldoende houtige structuren naast de watergangen in combinatie met het ontbreken van sporen is het uitgesloten dat de planlocatie behoort tot het functioneel leefgebied van de bever. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de bever zijn uitgesloten.

De kleine marterachtigen (waaronder de bunzing) en steenmarters hebben veelal een voorkeur voor kleinschalige (cultuur-)landschappen met voldoende dekking. De bunzing prefereert daarnaast een waterrijke omgeving. Als jachtgebied wordt gebruikt gemaakt van landschapselementen zoals oeverhoekjes, bosjes en hagen (Bouwens, handreiking kleine marters, 2017). De planlocatie wordt hoofdzakelijk gekenmerkt door weilanden met kort gras (zie bijlage 1). Echter zijn er dekkende structuren aan de randen van de planlocatie aanwezig, waardoor het mogelijk is dat de planlocatie gebruikt wordt voor foerageeractiviteiten (op bijv. konijnen, ratten of muizen). Gezien de aanwezigheid van gemaaid riet naast watergangen zijn deze in het voorjaar/zomer aannemelijk rijkelijk begroeid. Deze rijkelijk begroeide watergangen kunnen door water minnende soorten, als hermelijn en bunzing, gebruikt worden voor foerageeractiviteiten naar woelratten, kikkers en padden. Op basis van de aanwezigheid van dekkende structuren aan de randen van- en rondom de planlocatie, foerageermogelijkheden op de planlocatie en de omvang van de planlocatie, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden om vast te stellen of de planlocatie een essentiële functie voor kleine marterachtigen en de steenmarter vervult (zie **Vervolgstappen**). Hoewel van de kleine marterachtigen enkel waarnemingen van de bunzing in de directe omgeving aanwezig zijn, worden de hermelijn en wezel volledigheidshalve meegenomen in het onderzoek.

De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse habitattypen. Vaak zijn dit zowel hooggelegen als laaggelegen gronden die op korte afstand van elkaar liggen, in meestal kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. Belangrijk voor het habitat van de das is dat er voldoende voedselaanbod is, een goed vergaafbare grond aanwezig is, voldoende dekking in de vorm van bijvoorbeeld houtwallen of heggen is (BIJ12 kennisdocument Das, 2017). De planlocatie wordt gekenmerkt door weilanden met kort (begrasd) gras. Dekkende structuren als heggen en struweel is slechts aan enkele randen en rondom woonpercelen aanwezig. Deze structuren blijven behouden. De dekkende structuren rond de planlocatie zijn niet in verbinding met potentieel geschikt foerageergebied in de directe omgeving. Derhalve vervult de planlocatie geen functie als migratieroute. Tevens zijn op de planlocatie geen sporen (c.q. neusputjes, latrineputjes, loopsporen etc.) aangetroffen. Derhalve is het uitgesloten dat de planlocatie behoort tot het functioneel leefgebied van de das. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de das zijn uitgesloten.

De rode eekhoorn leeft in een bos- of boomrijke omgeving. Aan enkele randen van de planlocatie zijn bomen aanwezig. Het is mogelijk dat de rode eekhoorn zich (sporadisch) in deze bomen begeeft. Binnen de beoogde ontwikkeling zullen slechts enkele (solitaire) bomen gekapt worden ten behoeve van de realisatie van een weg. Het verwijderen van enkele bomen leidt per definitie niet tot aantasting van functioneel leefgebied van de rode eekhoorn. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op de rode eekhoorn zijn derhalve uitgesloten.

De planlocatie heeft mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel, konijn, mol en veldmuis. Dergelijke soorten zijn dermate opportunistisch dat in de directe omgeving voldoende vergelijkbaar habitat aanwezig is waar ze zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Bovendien geldt voor dergelijke algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Omgevingsverordening van de provincie vallen (zie Wnb art 3.10). Effecten op beschermde grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.

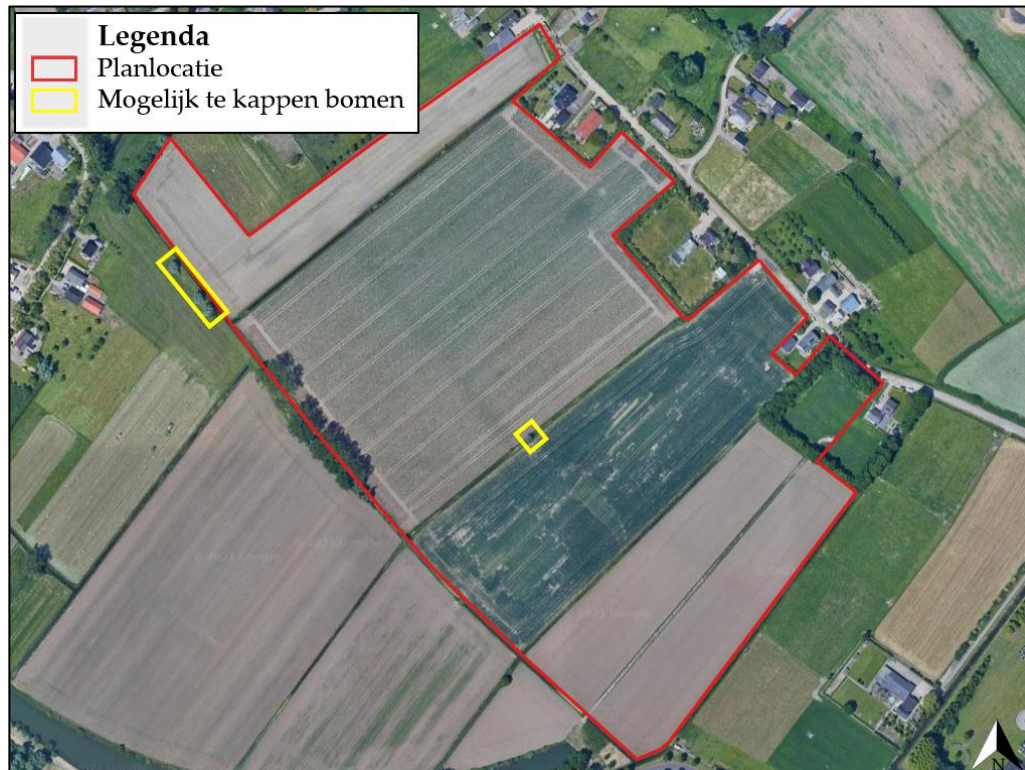
Vleermuizen

Binnen een straal van 2 km is het voorkomen bekend van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, meervleermuis en ruige dwergvleermuis (NDFD 2011-2021). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als *Habitatrichtlijnsoorten* beschermd.

Wegens het ontbreken van bebouwing op de planlocatie is het voorkomen van verblijfplaatsen in bebouwing uitgesloten.

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (BIJ12 kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017; Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

Op de planlocatie zijn alle mogelijk te kappen bomen (circa 6 stuks) ten behoeve van de realisatie van de weg geïnspecteerd op de aanwezigheid van boomholten loshangende bastdelen, scheuren, spleten of andere openingen welke kunnen dienen als verblijfplaats. De mogelijk te kappen bomen betreffen knotwilgen. Sommige van deze knotwilgen bevatten geen holten. Ook zijn er knotwilgen met dermate grote holten, waardoor er door de boom heen gekeken kan worden. Deze holten voldoen niet aan een stabiel microklimaat door een grote invloed van het weer (c.q. tochtig, nat, koud). Tevens is er een reeds dode boom aanwezig. In conclusie zijn deze bomen ongeschikt om als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen te fungeren.

Figuur 4 Binnen de beoogde ontwikkeling worden mogelijk enkele bomen gekapt. Deze bomen zijn met geel omkaderd in dit figuur (bron: aanpassingen verleend aan google satelliet).

Hoewel het uitgesloten is dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als foerageergebied en/of vliegroute. De te kappen bomen vormen geen lijnvormige verbinding, waardoor het is uitgesloten dat deze gebruik worden als essentiële vliegroute (figuur 4). Gezien het kleine aantal bomen dat mogelijk gekapt wordt is er eveneens geen sprake van aantasting van (essentieel) foerageergebied. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied en een essentiële vliegroute zijn uitgesloten.

De planlocatie wordt omgeven door diverse bomen met (onder andere) geschikte holten die als verblijfplaats door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Hoewel deze bomen behouden blijven, kan er desalniettemin sprake zijn van verstoring van vleermuizen door lichtgebruik. Vleermuizen gebruiken de luwte van opgaande vegetatie voor vliegbewegingen en foerageeractiviteiten. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken als gevolg van felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemedend door vleermuizen. Tijdens de ontwikkeling dient bij voorkeur geen verlichting te worden toegepast. Bij voorkeur de werkzaamheden uitvoeren tussen zonsopkomst en zonsondergang (buiten schemerperiodes). In de beoogde situatie dient gebruik gemaakt te worden van vleermuisvriendelijke verlichting (straatlantaarns met neerwaarts gerichte, geconvergeerde lichtbundels en eventueel amberkleurig licht). Verlichting gericht op de bomen op en rondom de planlocatie dient

voorkomen te worden tijdens de werkzaamheden en in de beoogde situatie. Voorbeelden van vleermuisvriendelijke verlichting zijn gevisualiseerd in de 'te treffen maatregelen'.

Amfibieën

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander, knoflookpad en poelkikker (NDFF 2010-2020). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: kamsalamander, knoflookpad en poelkikker. Amfibieën leven in zowel een aquatisch (m.n. lente/zomer) als een terrestrisch (m.n. herfst/winter) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De kamsalamander wordt waargenomen in bosrijk gebied met houtwallen of struweel. De samenhang van geschikte land-habitats en geschikte watersystemen is essentieel voor de geschiktheid van een gebied en de verspreiding van de soort. Het voortplantingswater heeft een rijke watervegetatie, is licht voedselrijk, niet zuur, slechts beperkt beschaduwd en er mogen geen vissen of watervogels in voorkomen. In het rivierengebied wordt de kamsalamander regelmatig waargenomen in laag-dynamische stangen, kolken en kleiputten (RAVON-kamsalamander, 2020). De bekende waarnemingen van de kamsalamander komen uit een gebied op circa 2 km van de planlocatie. Tussen dit gebied en de planlocatie zijn zeer veel barrières, waardoor het uitgesloten is dat de soort de planlocatie kan bereiken. Daarnaast zijn de essentiële habitatkenmerken niet aanwezig op de planlocatie. Negatieve effecten op de kamsalamander zijn uitgesloten.

De knoflookpad is een zeer zeldzame en bijzondere soort welke is gebonden aan de stroomdalen van beken en rivieren in het oosten en zuidoosten van Nederland. Zijn leefgebied bestaat uit rivierduinen en kleinschalig agrarisch landschap met bos in de nabijheid. Een absolute voorwaarde voor deze (grotendeels ondergronds levende) soort is de aanwezigheid van open zandplekken omringd door vegetatie. Het zand moet een zodanige structuur hebben, dat het goed vergraafbaar is. Het voortplantingsbiotoop bestaat vaak uit vrij grote en diepe poelen met een weelderige onderwater- en oevervegetatie en een voedselrijk karakter. Knoflookpadden zijn 's nachts actief. Overdag graven ze zich in (Ravon knoflookpad, 2020). Door het ontbreken van meerdere essentiële habitat kenmerken is het voorkomen van de knoflookpad op de planlocatie uitgesloten.

De poelkikker leeft vooral in kleinschalige, stilstaande wateren met schoon, zwak zuur en voedselarm water. Het is een pionierssoort die nieuw ontstane poelen zonder vegetatie kunnen koloniseren, maar zich kan blijven handhaven als vegetatie zich sterker heeft ontwikkeld. Als de waterkwaliteit vermindert kan de soort echter snel verdwijnen. Buiten de voortplantingstijd kan de poelkikker ook voorkomen in weilanden en bossen verder gelegen van het water (BIJ12 kennisdocument Poelkikker, 2017). De soort wordt in de omgeving waargenomen op een afstand van ca 1,3 km. Doordat de habitatpreferenties van de poelkikker in beperkte mate aanwezig zijn op de planlocatie kan het voorkomen van de soort niet worden uitgesloten. Echter zullen er geen sloten gedempt worden, slechts verbreed. Voor de poelkikker dient een Ecologisch werkprotocol opgesteld te worden, zodat mogelijke negatieve effecten op de soort uitgesloten kunnen worden (zie **Vervolgstappen**).

Tevens is het aannemelijk dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad, gedurende de terrestrische (herfst/winter) periode voorkomen binnen de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie Wet natuurbescherming).

Reptielen

Binnen een straal van 2 km is geen aanwezigheid bekend van reptielen (NDFF 2010-2020). Voor alle inheemse reptielen geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Reptielen zijn over het algemeen verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen als heidevelden, bosgebied en natuurlijke oevers. Gezien de afwezigheid van structuurrijke biotopen is het voorkomen van beschermde reptielen binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde reptielen zijn derhalve uitgesloten.

Vissen

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van beschermde soorten niet bekend (NDFF 2010-2020). In de beoogde ontwikkeling zullen delen van de sloten verbreed worden.

Om negatieve effecten t.a.v. vissoorten te voorkomen, dienen in het kader van Algemene zorgplicht maatregelen getroffen te worden (zie **Te treffen maatregelen**).

Insecten en andere ongewervelden

Binnen een straal van 2 km is de aanwezigheid bekend van beschermde soorten niet bekend (NDFF 2010-2020). Op de planlocatie zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. Op de planlocatie zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen. Ook is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: buizerd, blauwe reiger, grote zilverreiger, merel, waterhoen, zanglijster en zwarte kraai.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Gedurende het veldbezoek zijn geen nesten en/of sporen aangetroffen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nestlocatie en/of leefgebied.

De huismus broedt vrijwel altijd bij bebouwing en bouwt zijn nesten onder dakpannen, onder golfplaten, kieren/gaten in de muur en in spantconstructies. De gierzwaluw leeft evenals de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens als koloniebroeder in gevels en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). Wegens het ontbreken van bebouwing op de planlocatie is het voorkomen van een nestlocatie van de huismus en gierzwaluw uitgesloten. Aangezien (op enkele bomen na) groenstructuren niet worden aangetast, is er eveneens geen sprake van afname van (algemeen) leefgebied van de huismus. Negatieve effecten op de huismus en gierzwaluw zijn uitgesloten.

Door de afwezigheid van bebouwing, nestkasten en geschikte boomholten is de aanwezigheid een rust- en of verblijfplaats van uilen met jaarrond beschermde nesten (kerkuil en steenuil) uitgesloten. Binnen een afstand van 500 m is een nestlocatie bekend van de kerkuil (NDFF 2010-2020). Een leefgebied van een kerkuil varieert van 60 hectare in een gebied met een goed voedselaanbod tot 1200 hectare in gebied met een laag voedselaanbod (Kennisdocument Kerkuil, 2017). De planlocatie is circa 14 hectare groot. Dit betekent dat de planlocatie slechts een zeer klein onderdeel van het gehele jachtterrein uit zou maken, en dus niet essentieel is. Er zijn geen lage zitposten (zoals weidapaaltjes) aanwezig waarvandaan de kerkuil kan jagen. Het plangebied wordt daarnaast slechts deels bebouwd. In de beoogde ontwikkeling zijn onderdelen opgenomen die positief kunnen bijdragen aan toekomstig geschikt foerageergebied. Geriefhoutbosjes, bomenrijen, boomgaarden en natuurlijke oevers zijn positief voor muizen, de hoofdprooi van de kerkuil. Daarnaast kan de kerkuil jagen vanaf de palen welke de archeologische vondsten markeren in het ecologisch beheerd grasland. Aanwezigheid van functioneel leefgebied voor de kerkuil is in de huidige situatie op de planlocatie uitgesloten. Het is aannemelijk dat de toekomstige situatie nieuw foerageergebied biedt voor de kerkuil.

Op circa 240 m is een verblijfplaats van de steenuil bekend (NDFF 2010-2020). De steenuil foerageert in kleinschalig landschap. Hij maakt hierbij gebruik van kort geweid gras, knotwilgen, boomgaardjes en poelen. De planlocatie is zeer grootschalig en bevat een eenzijdige vegetatie. Tevens is er voldoende gelijksoortig habitat in de directe omgeving aanwezig. Hierdoor is het uitgesloten dat de planlocatie behoort tot het functionele leefgebied van de steenuil.

Er zijn geen grote nesten of horsten van roofvogels aangetroffen in de bomen op en rondom de planlocatie. De aanwezigheid van in bomen broedende soorten als buizerd, sperwer en ransuil kan uitgesloten worden. Tijdens het veldbezoek werd een buizerd waargenomen binnen de planlocatie. Het is mogelijk dat de buizerd foerageert binnen het plangebied. Echter zijn er in de omgeving ruim voldoende uitwijkmogelijkheden en wordt de planlocatie niet geheel bebouwd. In de ontwikkelingen zijn voldoende elementen (ecologisch beheerd grasland, bomenlaan, boomgaard en natuurlijke oevers) beoogd waar de buizerd tijdens het foerageren gebruik van kan maken. Hierdoor is er geen sprake van aantasting van essentieel foerageergebied van de buizerd. Van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nestlocaties en functioneel leefgebied is geen sprake.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode en bij ecologisch zwaarwegende redenen)

De planlocatie voorziet in beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De bomen en het grasland vormen voor algemene (grondbroedende) broedvogels zoals merel, zangvogels maar ook weidevogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Beoordeling (b) gebiedsbescherming

Natura 2000

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 2,0 km ligt het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (figuur 5).

Figuur 5 De planlocatie ligt op een afstand van circa 2,0 km tot het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (bron: geocontent.rvo.nl).

Ondanks dat de beoogde ontwikkeling buiten een Natura 2000-gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is om te resulteren in negatieve effecten. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden.

De beoogde ontwikkeling betreft de realisatie van diverse huizenblokken, realisatie van een weg, verbreden watergangen en inrichting met groenstructuren. Ten opzichte van de huidige situatie leidt de beoogde ontwikkeling in de gebruiksfase tot een toename in het aantal verkeersbewegingen. De nieuwbouw zal zonder gasaansluiting in de gebruiksfase geen stikstofuitstoot hebben.

Gedurende de bouwfase kan er een beperkte en tijdelijke stikstofemissie verwacht worden ten gevolge van het gebruik van mobiele werktuigen en bijbehorende verkeersbewegingen. De Wet natuurbescherming bevat ten gevolge van de Stikstofwet per d.d. 1 juli 2021 een partiële vrijstelling voor activiteiten gedurende de bouwfase.

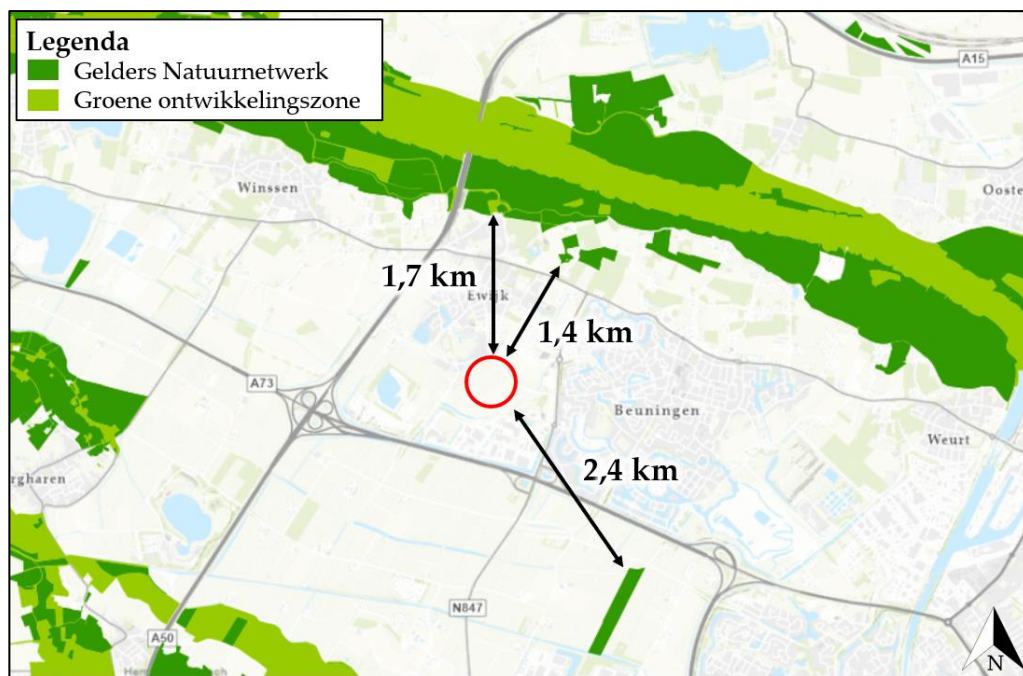
Hiermee kunnen de gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden door aangewezen activiteiten van de bouwsector buiten beschouwing worden gelaten (Wnb art. 2.9a). Momenteel is de juridische houdbaarheid van deze partiële vrijstelling onzeker. Als activiteiten van de bouwsector worden aangewezen (algemene maatregelen van bestuur stikstofreductie en natuurverbetering):

- a. het verrichten van een bouwactiviteit of een sloopactiviteit die het feitelijk verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk betreft, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen;
- b. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een werk, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen.

Gezien er sprake is van een ontwikkeling van grote omvang met een grote toename van het aantal verkeersbewegingen, een slechts een afstand van 2 km tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied 'Rijntakken', wordt geadviseerd om een berekening met de AERIUS Calculator uit te voeren. Hiermee kan inzichtelijk gemaakt worden of er sprake is van een verhoging van de stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van Natura 2000-gebieden.

Provinciaal aangewezen gebieden

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied betreffende het Gelders Natuurnetwerk, Groene Ontwikkelingszone, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied of Beschermingszone natte landnatuur. Op een afstand van circa 1,4 km ligt het Gelders Natuurnetwerk en op een afstand van circa 1,7 km ligt de Groene Ontwikkelingszone (figuur 6). Ganzenrustgebied is gelegen op een afstand van circa 2,0 km van de planlocatie (figuur 7). Op een afstand van circa 6,5 km ten noorden van de planlocatie ligt Weidevogelgebied en op een afstand van circa 3,5 km ten zuidwesten van de planlocatie ligt de Beschermingszone natte landnatuur. Gezien de grote afstand tot Weidevogelgebied en Beschermingszone natte landnatuur is hiervan geen kaart gemaakt.

Figuur 6 De planlocatie ligt op een afstand van circa 1,4 km tot het Gelders Natuurnetwerk en op een afstand van circa 1,7 km tot de Groene ontwikkelingszone (bron:gldanders.planoview.nl).

Figuur 7 De planlocatie ligt op een afstand van circa 2,0 km tot Ganzenrustgebied (bron: gldanders.planoview.nl).

Ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk, Groene ontwikkelingszone, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied en Beschermingszone natte landnatuur geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

Beoordeling (c) houtopstanden

In de beoogde ingreep zijn geen kapwerkzaamheden voorzien aan (i) zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer of (ii) een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Een meldingsplicht in het kader van Wnb is niet noodzakelijk.

Naast het landelijk en provinciaal beleid waar deze beoordeling op wordt getoetst hebben gemeenten echter vaak een eigen beleid omtrent het kappen dan wel vellen van bomen en struiken. Dit is vaak opgenomen in een Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Gemeentelijke Verordeningen mogen niet strijdig zijn met landelijk/provinciaal beleid. Het is derhalve aanbevelingswaardig om in de voorbereidende fase de bepalingen in de APV af te stemmen met de gemeente om conflicterende situaties in een later stadium te voorkomen.

Conclusies

Samenvatting

(a) Soortenbescherming

Voor de beoogde ontwikkeling dienen de vervolgstappen (t.b.v. poelkikker, kleine marterachtigen en steenmarter) in acht te worden genomen. De planlocatie is mogelijk geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, amfibieën, insecten welke niet beschermd zijn (behoudens de Algemene zorgplicht) onder de Wet natuurbescherming. Voor broedvogels geldt dat de nesten van alle soorten beschermd zijn tijdens het broedseizoen (indicatief 15 maart – 15 juli).

(b) Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, het Gelders Natuurnetwerk, de Groene ontwikkelingszone, Weidevogelgebied, Ganzenrustgebied of beschermingszone natte landnatuur.

Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie dienen de effecten van stikstofemissie inzichtelijk gemaakt te worden. Dit kan middels de AERIUS Calculator.

(c) Houtopstanden

Op de planlocatie zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 2 Overzicht van de Soortenbescherming.

Soortenbescherming			
Soortgroep	Beschermings-regime Wnb.	Soortspecifiek onderzoek	Mogelijk functie plangebied
Planten		Nee	
Grondgebonden zoogdieren			
Bunzing	Wnb art. 3.10	Ja	Verblijfplaats/foerageergebied
Wezel	Wnb art. 3.10	Ja	Verblijfplaats/foerageergebied
Hermelijn	Wnb art. 3.10	Ja	Verblijfplaats/foerageergebied
Steenmarter	Wnb art. 3.10	Ja	Verblijfplaats/foerageergebied
Vleermuizen		Nee	
Amfibieën			
Poelkikker		Nee*	
Reptielen		Nee	
Vissen		Nee	
Insecten en andere ongewervelden		Nee	
Vogels (cat. 1 t/m 4)		Nee	
Vogels (cat. 5)		Nee	

*Voor de poelkikker dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden.

Tabel 3 Overzicht van beschermde gebieden in het kader van Gebiedsbescherming.

Gebiedsbescherming	Afstand	Effecten	Nader onderzoek
Natura 2000	2,0 km	Stikstof	AERIUS
Gelders Natuurnetwerk	1,4 km	Geen	N.v.t.
Groene Ontwikkelingszone	1,7 km	Geen	N.v.t.
Weidevogelgebied	6,5 km	Geen	N.v.t.
Ganzenrustgebied	2,0 km	Geen	N.v.t.
Beschermingszone natte landnatuur	3,5 km	Geen	N.v.t.

Tabel 4 Overzicht van beschermde Houtopstanden.

Houtopstanden	Aanwezig	Kap	Melding
Struiken	Ja	Nee	N.v.t.
Bomen	Ja	Ja	N.v.t.

Uitvoerbaarheid

De beoogde ontwikkeling leidt niet tot overtreding van verbodsbepalingen omtrent gebiedsbescherming en houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming. Er dienen enkele algemene maatregelen worden getroffen ten aanzien van de Algemene zorgplicht, foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient met aanvullend onderzoek te worden vastgesteld of de planlocatie een relevante functie heeft voor kleine marterachtigen en steenmarter (soortenbescherming). Ook dient er een ecologisch werkprotocol voor de poelkikker opgesteld te worden.

Indien er sprake is van overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kan bevoegd gezag onder voorwaarden een ontheffing verlenen. De voorwaarden betreffen: er is geen andere bevredigende oplossing, er is sprake van een wettelijk belang en er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (een robuust en ruim maatregelenpakket van tijdelijke en permanente voorzieningen wordt hiertoe voorgesteld en uitgevoerd). Gezien het voorgaande onderzoek is er geen reden om aan te nemen dat eventueel benodigde ontheffingen, mits de juiste maatregelen worden getroffen, er sprake is van een gedegen alternatievenafweging en een wettelijk belang kan worden aangevoerd, niet verkregen zouden kunnen worden.

Conclusie

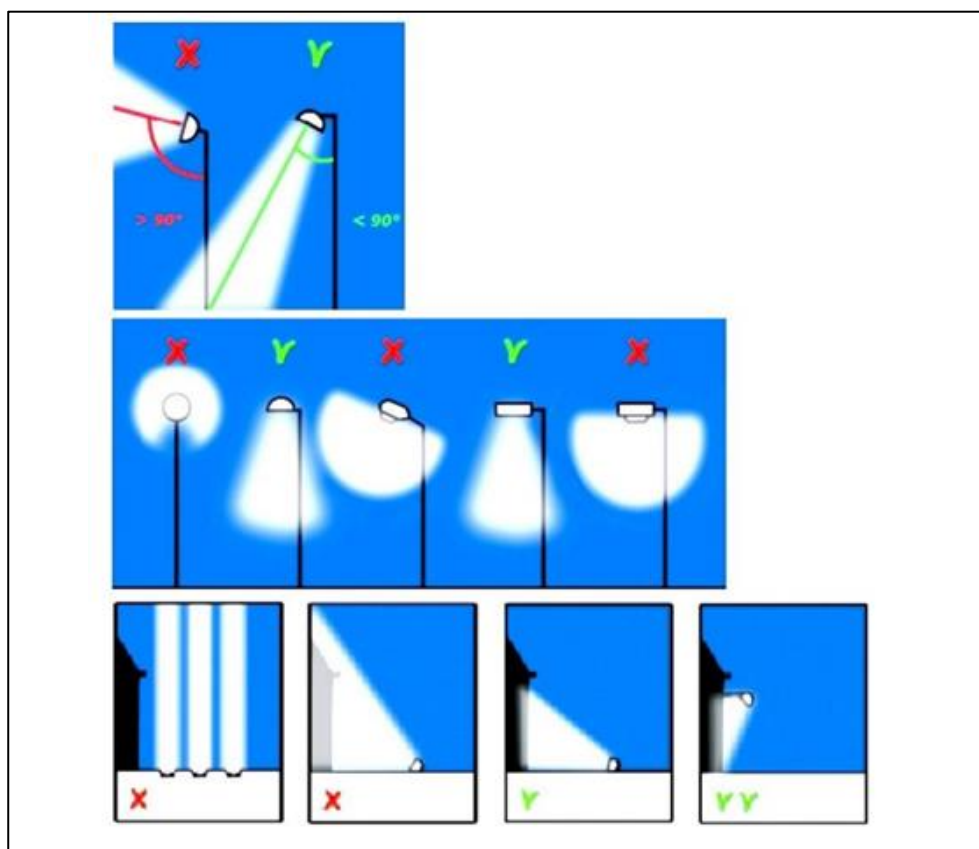
De beoogde ontwikkeling betreft hoofdzakelijk de realisatie van diverse huizenblokken, de realisatie van een weg, verbreden van sloten en inrichting met groenstructuren aan de Hoge Woerd te Ewijk. Deze ontwikkeling is uitvoerbaar zoals bepaald in de Wro (art. 3.1.6 Bro).

Vervolgstappen

- Voor de beoogde ontwikkeling dient rekenkundig inzichtelijk te worden gemaakt of er sprake is van een verhoging van stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van Natura 2000-gebieden. Dit kan middels de AERIUS-Calculator.
- Voor de werkzaamheden aan de sloten dient een ecologisch werkprotocol opgesteld te worden voor de poelkikker.
- Ten aanzien van de bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter dient er een aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid en het gebruik van de planlocatie. Het aanvullende onderzoek dient te worden uitgevoerd gedurende 6 weken tussen april t/m augustus óf gedurende 12 weken tussen september en maart met behulp van cameraval, marterbox, sporenbus, en/of nestkast (conform de Handreiking Kleine Marterachtigen, 2017).

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Algemene zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden aan de sloten in één richting uitvoeren richting de sloten waarmee de te verbreden sloot in verbinding staat. Daar waar de te verbreden sloot niet in verbinding staat met andere sloten worden de aanwezige vissen voorafgaand aan de dempingswerkzaamheden weggevangen en overgeplaatst naar water buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Dempingswerkzaamheden dienen bij voorkeur te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van vissen. Dergelijke perioden betreffen de voortplanting en in mindere mate de overwintering. Hiervoor dient buiten de periode maart t/m juli gewerkt te worden en mogen de werkzaamheden niet worden uitgevoerd boven een temperatuur van 25°C en niet bij vorst of (gedeeltelijke) bevroering van het wateroppervlak. Indien er sloten gedempt worden dienen deze alvorens afgevist te worden door een ter zake deskundige ecooloog.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur niet verlichten. Bij voorkeur de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel en eventueel amberkleurig licht; figuur 8). In de beoogde situatie dient gebruik gemaakt te worden van vleermuisvriendelijke verlichting (straatlantaarns met neerwaarts gerichte, geconvergeerde lichtbundels). Verlichting gericht op de bomen op en rondom de planlocatie dient voorkomen te worden tijdens de werkzaamheden en in de beoogde situatie.

Figuur 8 Voorbeelden van vleermuisvriendelijke verlichting (bron: Eelerwoude, 2014).

- De werkzaamheden opstarten of uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (indicatief medio maart t/m medio juli). Als dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties van algemene broedvogels ruim voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt of ontoegankelijk gemaakt te worden. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd die mogelijk resulteren in het wegnemen of verstoren van broedgevallen dient voor aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn.

Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Bever Castor fiber, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Buizerd Buteo buteo, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Das Meles meles, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus Passer domesticus, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis Pipistrellus pipistrellus, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis Plecotus auritus, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw Apus apus, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Kerkuil Tyto alba, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Poelkikker Pelophylax lessonae, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Rosse vleermuis Nyctalus noctula, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis Pipistrellus nathusii, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Steenuil Athene noctua, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Watervleermuis Myotis daubentonii, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.gldanders.planoview.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlinderstichting.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdiervereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
ir. ing. D. de Boer
Auteur

Blom Ecologie B.V.,
ir. ing. K.J. Rebergen
Collegiale toets

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46A - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 Fotografische indruk van de planlocatie.

Figuur 2 Fotografische indruk van de planlocatie.

Figuur 3 Langs de oevers van de watergangen is in de zomer aannemelijk riet aanwezig, wat dekking biedt voor kleine marterachtigen.

Figuur 4 Fotografische indruk van de planlocatie.